

*Камардіна Юлія Вікторівна,
доцент кафедри права та публічного адміністрування, к.ю.н
Маріупольського державного університету*

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Розвиток сфери надання послуг в сучасному світі відіграє важливу роль в реалізації положень соціально-економічної політики будь-якої держави. Вимоги якості, ефективності, доступності процесу надання послуг населенню, фізичним особам, фізичним особам-підприємцям і юридичним особам з кожним роком зростають. При цьому діє умова необхідності оптимізації використання ресурсів при наданні послуг, яке викликане кризовими явищами в світовій економіці. В зв'язку з цим перед вченими і практиками ставиться завдання пошуку нових організаційних і технологічних форм і методів надання послуг, що дозволяють вирішити вищезазначені проблеми і при цьому підвищити задоволеність одержувачів послуг.

Завдання підвищення ефективності і якості організації процесу надання адміністративних послуг займає особливе місце, оскільки результат її вирішення є одним з індикаторів, що демонструє турботу держави про своїх громадян. Останнім часом спостерігається зростання показників зручності, доступності, надійності отримання даного виду послуг, що дозволяє говорити про позитивні тенденції. Однак, постійна динаміка внутрішніх і зовнішніх факторів вимагає проводити не просто одномоментне, а постійне вдосконалення механізмів надання адміністративних послуг. При цьому слід використовувати як загальнонаукові принципи і методи, так і враховувати специфіку даного виду послуг.

З розвитком інформаційних технологій, збільшенням документообігу, зростанням кількості адміністративних послуг та ускладненням процесу їх отримання, на початку XXI століття у великих містах України з'явилася необхідність створення багатофункціональних центрів – центр надання адміністративних послуг (далі - ЦНАП). Багатофункціональні центри функціонують в Україні вже більше 10 років (перший ЦНАП був створений у 2008 році, ще за довго до прийняття Закону України «Про надання адміністративних послуг» 2012 року)[1], виконуючи одну з найважливіших соціальних функцій з організації надання фізичним та юридичним особам адміністративних послуг на принципах «єдиного вікна», «єдиного простору», та «відкритого та прозорого простору, інформованості». Надання послуг в режимі «єдиного вікна» мінімізує кількість операцій із взаємодії одержувачів послуг з органами влади, а також дозволяє заявнику здійснити в період початкового звернення всі необхідні операції з взаємодії з органами влади, що надають послуги. Даний механізм надання адміністративних послуг сприяє формуванню розгалуженої інфраструктурної мережі, що підвищує якість надання послуг та сприяє з'єднанню інтелектуальних і технологічних ресурсів. Кінцевим результатом процесу надання адміністративних послуг за допомогою даної технології є надання послуг в скорочені терміни, економію коштів одержувача і суб'єкта, який надає послуги, за рахунок ефекту масштабу. Тому пріоритетною формою надання адміністративних послуг на сучасному етапі є розвинені мережі ЦНАП, що дозволяють застосовувати досвід і напрацювання перших ЦНАП в створенні нових багатофункціональних центрів в рамках єдиної взаємозалежної системи.

Основне завдання ЦНАП - створення єдиного місця прийому, реєстрації та видачі необхідних документів громадянам і юридичним особам при наданні всіх адміністративних послуг, надання громадянам і юридичним особам можливості

отримувати одночасно кілька взаємопов'язаних послуг. Вирішенню основного завдання сприяє синхронізація процесів діяльності ЦНАП як на законодавчому рівні (затвердження єдиних стандартів комфортності, організації взаємодії з заявниками), так і при безпосередньому виконанні основних функцій (узгодження і скорочення термінів надання адміністративних послуг, обмін даними з інформаційних баз та ін.)

Ефект від створення ЦНАП, як правило, має двосторонній характер:

1) для споживачів адміністративних послуг – підвищення якості надання послуг за рахунок спрощення процедур, забезпечення єдиного стандарту їх надання, скорочення термінів, створення найбільш комфортних умов, ліквідація так званих «посередницьких послуг»;

2) для органів державної влади і органів місцевого самоврядування – підвищення ефективності їх діяльності, оптимізація міжвідомчої і міжрівневої взаємодії, скорочення витрат бюджету на забезпечення стандарту комфортності надання послуг.

Однак, в процесі роботи ЦНАП виявляються різні недоліки, які не можуть бути ліквідовані внаслідок застосування традиційних інструментів поточного управління, а вимагають серйозного наукового обґрунтування. Особливу значущість в підвищенні ефективності функціонування ЦНАП надання адміністративних послуг набувають нові моделі, методи, механізми управління, які обумовлюють розвиток економіки, вивільняють час людей, що підвищують в результаті якість життя населення.

Кількість адміністративних послуг, що надаються ЦНАП постійно збільшується. Надання послуг активно реалізується в сфері оформлення різного роду юридичних формальностей, паспортизації населення, видачі довідок та інших документів.

Суттєве значення має врахування специфіки адміністративно-територіальних одиниць: не може бути універсальних механізмів надання адміністративних послуг (наприклад, ЦНАП в традиційному вигляді не створюються в селах, селищах з низькою чисельністю населення, а працюють лише у вигляді віддалених точок доступу). Тому при створенні і вдосконаленні механізмів надання адміністративних послуг слід враховувати вид територіальної громади, рівень розвитку соціальної інфраструктури, фінансові ресурси як територіальної громади, так і доходи, рівень соціального розшарування населення і т.д. Ефективним засобом вирішення цієї проблеми є фінансове вирівнювання територіальних громад, що має на меті, в тому числі, гарантування належних соціальних умов життєдіяльності населення, забезпеченість основними адміністративними послугами на основі конституційного принципу рівності прав і свобод людини і громадянина незалежно від місця проживання (ч.2 ст.24).

При впровадженні інноваційних засобів, запровадження електронного забезпечення реалізації адміністративних послуг важливо брати до уваги значні відмінності в забезпеченні територіальних громад технічними засобами зв'язку, а також інші істотні відмінності технологічної інфраструктури територіальних громад, рівня інформаційної освіти і грамотності населення і т.д. Важливою умовою підвищення якості і вдосконалення форм надання адміністративних послуг має стати вивчення, врахування особливостей окремих категорій громадян (включаючи людей похилого віку, малозабезпечених громадян тощо), аналіз каналів інформування населення про види і характер послуг, що надаються ЦНАП на території конкретного територіальної громади, загальних умов і способів їх отримання, місць знаходження багатофункціонального центру надання адміністративних послуг та ін. Це призводить до необхідності розробити методичних рекомендацій з розробки адміністративних регламентів і стандартів адміністративних послуг, що надаються в електронній формі, що дозволить привести регламентацію адміністративних процедур до однакового виду і дозволить чітко формалізувати адміністративні процедури, а й підвищити

відповідальність виконавців і забезпечити належний якісний рівень надання електронних адміністративних послуг.

Звісно ж необхідним є виділення ключових елементів механізму надання адміністративних послуг в електронній формі, сукупність яких становить єдину злагоджену систему, з метою їх подальшого аналізу з точки зору правового регулювання.

Удосконалення механізму надання адміністративних послуг в електронній формі вимагає дослідження специфічних питань правового регулювання його ключових елементів:

- забезпечення доступності електронних адміністративних послуг для громадян і організацій;
- регламентація і стандартизація процедур надання адміністративних послуг в електронній формі;
- інфраструктура забезпечує інформаційно-технологічну взаємодію інформаційних систем, що беруть участь в процесі надання адміністративних послуг в електронній формі;
- правове забезпечення використання електронного підпису;
- забезпечення юридичної значимості електронного документообігу;
- забезпечення захисту персональних даних одержувачів адміністративних послуг.

Правове регулювання адміністративних послуг має базуватися на пріоритеті їх кінцевого ефекту для громадян, організацій, суспільства в цілому поряд з процедурами та порядком їх надання.

Поряд з технологічними проблемами в галузі впровадження інформаційних технологій існують і соціальні проблеми, які перешкоджають наданню адміністративних послуг в електронному вигляді. Зокрема низький рівень комп'ютерної культури населення та посадових осіб державних органів влади; консерватизм суспільства; психологічна неготовність суспільства. На доступність послуг серйозний вплив має інформованість населення про саму можливість отримання послуг через єдиний портал. У зв'язку з цим, в Україні було утворено Єдиний державний портал адміністративних послуг, який був затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 03 січня 2013 р. № 1313 «Порядок ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг» [2].

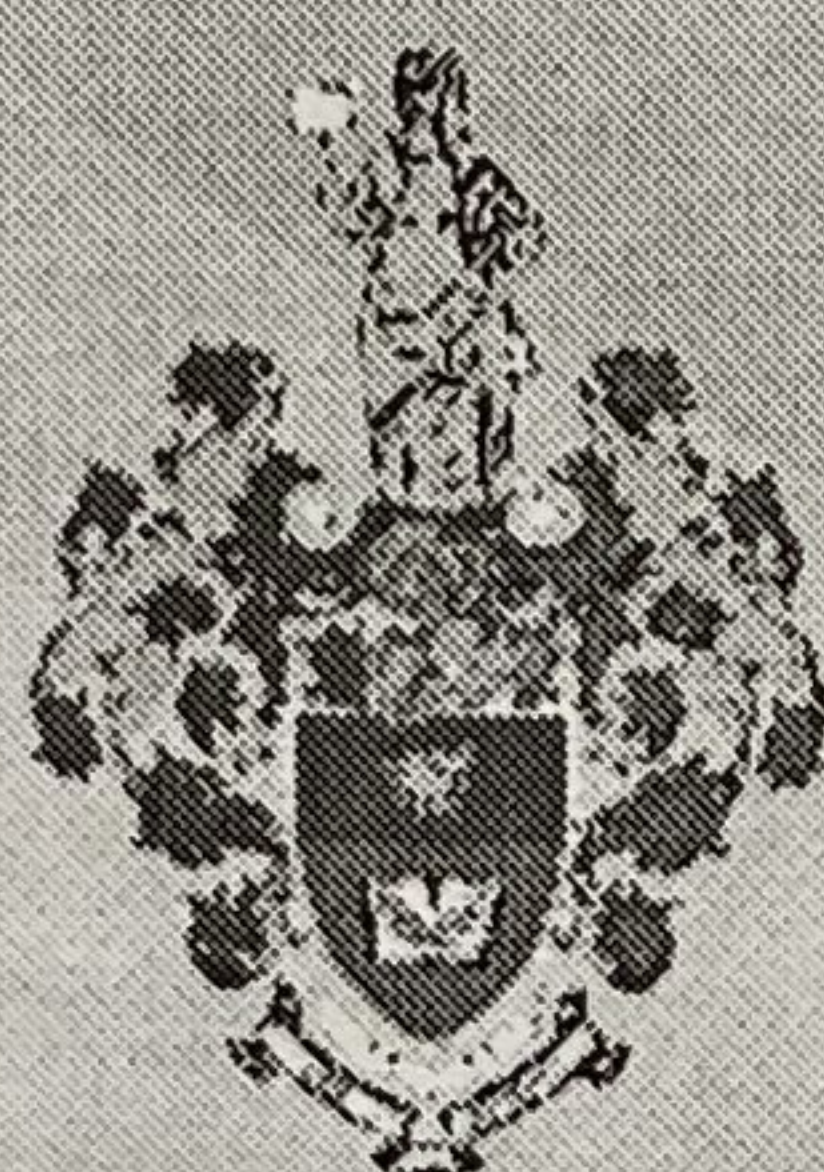
Аналізуючи поточний стан сфери надання адміністративних послуг в Україні, можна резюмувати, що процес надання більшості державних послуг в електронній формі зупиняється на етапі подачі документів. Найчастіше ЦНАП надають можливість надання документів в електронному вигляді, але одночасно вимагається надання таких документів в паперовому вигляді при відвідуванні ЦНАП в призначений час.

Підвищення ефективності організаційно-правових механізмів надання адміністративних послуг передбачає необхідність активного впровадження інноваційних форм і методів забезпечення доступу до адміністративних послуг, створення правових механізмів виявлення та врахування думок громадян про якість, оперативності надання адміністративних послуг; перспективними напрямками розвитку механізмів надання адміністративних послуг має стати не тільки створення спеціалізованих адміністративних установ, а також вдосконалення правових та організаційних основ діяльності багатofункціональних центрів надання адміністративних послуг.

Література:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звернення 09.02.2021).
2. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 № 1313. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-%D0%BF>.

Конституційний Суд України
Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
Навчально-наукова лабораторія дослідження проблем
публічного адміністрування та децентралізації влади
Науково-дослідного інституту державного будівництва та
місцевого самоврядування
Національної академії правових наук України
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

*IV Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук,
професора, академіка-засновника НАПрНУ,
першого Голови Конституційного Суду України
Леоніда Петровича Юзькова*

2 – 6 березня 2021 року

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2021**

УДК 351

П 68

П 68 Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 2–6 березня 2021 року). – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2021. – 580 с.

ISBN 978-617-7572-44-1

У збірнику представлені доповіді, які були подані на IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвячену світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 2–6 березня 2021 року.

Розміщені у збірнику тези доповідей стосуються таких напрямів: «Конституційно-правові засади організації та здійснення публічної влади: вітчизняний та зарубіжний досвід», «Проблеми та перспективи реформування територіальної організації публічної влади в Україні», «Адміністративно-правові засади організації та здійснення публічної влади», «Фінансово-правові аспекти організації та здійснення публічної влади», «Місце і роль інформаційного права в діяльності органів публічної влади».

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет IV Міжнародної науково-практичної конференції «Правові засади організації та здійснення публічної влади», присвяченої світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрНУ, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова, не завжди поділяє думку учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасниками конференції.

Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу, дотримання принципів академічної доброчесності несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 351

ISBN 978-617-7572-44-1

© Колектив авторів, 2021
© Хмельницький університет
управління та права імені
Леоніда Юзькова, 2021

<i>Запорожець В. І.</i> Заходи щодо забезпечення конституційної скарги: актуальні питання теорії та практики.....	194
<i>Захарчин Н. Р.</i> Інформаційна безпека у контексті діяльності органів публічної влади в Україні	198
<i>Захарчин Н. Г.</i> Основні етапи реформування місцевого самоврядування в Польщі у ХХ столітті	202
<i>Зибіна А. С.,</i>	
<i>Косяченко К. Е.</i> Роль участі громадськості у здійсненні публічної влади ..	204
<i>Івановська Є. Д.</i> Вплив україно-турецьких відносин 16-18 століття на формування української державності	207
<i>Ivashchuk T.,</i>	
<i>Guzhva G.</i> Innovations of legislation in the field of public administration in Ukraine	210
<i>Ігнатенко О. С.,</i>	
<i>Борщ Г. А.,</i>	
<i>Ігнатенко Д. О.</i> Здійснення публічної влади у сфері муніципальних послуг: аспекти державного регулювання.....	215
<i>Калашлінська М. В.</i> Вплив стану розвитку паліативної допомоги на систему органів публічної влади країни	219
<i>Калиновський Б. В.</i> Конституційно-правові основи державного контролю за реалізацією повноважень органами місцевого самоврядування в Україні	222
<i>Камардіна Ю. В.</i> Основні проблеми та напрямки вдосконалення організаційно-правового механізму надання адміністративних послуг	226
<i>Камінська Н. В.,</i>	
<i>Камінська А. А.</i> Забезпечення реалізації і захисту права на освіту у цифрову епоху ХХІ ст.....	231
<i>Кампо В. М.</i> Академік Л. Юзьков і конституційна реформа судової влади в Україні 1990-1996 рр.	233
<i>Кампо С. В.</i> Конституціоналізація господарського права України: деякі питання теорії	240
<i>Каньовський Р. А.</i> Міжнародні тренди правового регулювання протидії шкідливим впливам в соціальних мережах	243
<i>Карпушин Г. Л.</i> Збір за місця для паркування транспортних засобів: правове регулювання пільгового механізму.....	247
<i>Кірін Р. С.</i> Перспективи реформування організації влади у вугільних мономістах на постконфліктних територіях.....	251
<i>Кльова В. О.,</i>	
<i>Косяченко К. Е.</i> Публічна влада: сутність та одна з проблем функціонування	256
<i>Козут І. А.</i> Особливості адміністративно-правового статусу Національної служби здоров'я України	258